

Chisalita (AEI): Motorina ar putea ajunge la circa 11,5 lei pe litru în România, pâna la sfârșitul lunii mai

Pretul motorinei în România ar putea ajunge la aproximativ 11,5 lei pe litru pâna la sfârșitul lunii mai, în scenariul în care conflictul din Orientul Mijlociu continua si Strâmtoarea Ormuz ramâne blocata, evolutie determinata de cresterea cotatiilor petrolului Brent si a preturilor motorinei pe hub-ul european Amsterdam-Rotterdam-Anvers, potrivit unei analize realizate de Asociatia Energia Inteligenta.

Conform sursei citate, piata combustibililor din Europa este determinata de câteva variabile structurale majore: evolutia titeiului Brent (benchmark global), marjele de rafinare pentru motorina (gasoil), costurile logistice si cererea sezoniera, cursul dolar/leu si nivelul taxelor si accizelor din România.

"În mod normal exista o relatie directa între aceste elemente: Brent - Motorina ARA - Motorina România Hub-ul ARA (Amsterdam-Rotterdam-Antwerp) este referinta europeana pentru produsele rafinate, iar evolutia pretului motorinei în acest hub se transmite relativ rapid catre pietele regionale, inclusiv România", sustine Dumitru Chisalita, presedintele Asociatiei Energia Inteligenta (AEI), în studiul publicat luni.

În scenariul pesimist, dupa o crestere de 80% în primele 10 zile de conflict, pretul motorinei în hub-ul ARA ar putea ajunge la un avans total de aproximativ 117% în urmatoarele 80 de zile.

Potrivit analizei, scenariul pesimist ar putea aparea în cazul unor tensiuni severe pe piata produselor rafinate, generate de un posibil deficit de motorina în Europa, de eventuale sanctiuni suplimentare asupra produselor rafinate rusesti, de opriri neplanificate în rafinariile europene sau de cresterea cererii înainte de sezonul agricol si de vârful activitatilor de transport.

În acest context, pretul motorinei în hub-ul Amsterdam-Rotterdam-Anvers ar putea ajunge la circa 2.850 dolari pe tona, nivel care ar reprezenta un soc major pentru piata, peste episoadele înregistrate în timpul crizei energetice din 2022.

Scenariul mediu, considerat de autorii analizei drept cel mai probabil, presupune o crestere a preturilor în urmatoarele 80 de zile similara celei din primele 10 zile ale conflictului, respectiv de aproximativ 79%. Acesta reflecta o piata tensionata, dar functionala, caracterizata prin cerere sezoniera ridicata, stocuri relativ scazute în Europa si marje de rafinare stabile.

În scenariul optimist, în care cresterea preturilor ar fi limitata la aproximativ 41%, ar fi necesara o stabilizare a ofertei la nivel global, sustinuta de majorarea productiei rafinariilor, reducerea marjelor de rafinare si de o eventuala încetinire a economiei globale.

"Preturile Brent au crescut cu pâna la 15%, în weekend ajungând la peste 100 de dolari pe baril, dupa ce principalii producatori din Orientul Mijlociu au redus productia, deoarece Strâmtoarea Hormuz, o zona cruciala, ramâne închisa din cauza razboiului cu Iranul. Kuweitul, al cincilea cel mai mare producator din OPEC, a anuntat reduceri preventive ale productiei de petrol si ale productiei de rafinarie, invocând amenintarile iraniene la adresa transportului maritim prin Strâmtoarea Ormuz", sustin autorii analizei.

În Irak, productia celor trei principale câmpuri petroliere din sud a scazut cu aproximativ 70%, la 1,3 milioane de barili pe zi, fata de 4,3 milioane înainte de razboiul cu Iranul, precizeaza sursa citata.

Potrivit studiului, scenariul pesimist ar implica un soc geopolitic major sau un deficit semnificativ pe piata globala a petrolului, în contextul unui posibil conflict major în Orientul Mijlociu, al reducerii productiei de catre statele OPEC+ si al unor perturbari importante ale transportului maritim prin rute strategice precum Strâmtoarea Ormuz sau Canalul Suez.

În acest caz, cotația petrolului Brent ar putea ajunge la aproximativ 180 de dolari pe baril, nivel care ar genera probabil inflație energetică la nivel global și presiuni puternice asupra preturilor tuturor combustibililor.

În scenariul mediu, care presupune o creștere de aproximativ 44% în următoarele 80 de zile, piata petrolului ar rămâne tensionată, pe fondul unei cereri globale în creștere, alimentate în special de economia Chinei și de sectorul transporturilor, în condițiile unei oferte relativ limitate. Potrivit specialistilor, intervalul de 120-135 de dolari pe baril este frecvent asociat unei piețe petroliere tensionate.

Scenariul optimist, care indică o creștere de aproximativ 20% în același interval, presupune o evoluție moderată a cererii, stabilitate în producția globală de petrol și absența unor noi socuri geopolitice.

Potrivit analizei, în România prețul motorinei la pompa este influențat de evoluția pretului produsului rafinat pe hub-ul european Amsterdam-Rotterdam-Anvers (ARA), de costurile logistice, marjele distribuitorilor, dar și de nivelul accizelor și al taxei pe valoarea adăugată.

Un model simplificat al relației dintre aceste variabile, bazat pe date statistice din 2026, indică faptul că o creștere de 10% a cotației petrolului Brent se poate traduce într-un avans de 12% - 15% al pretului motorinei în hub-ul ARA și într-o majorare de aproximativ 8% - 10% a pretului la pompa în România.

Motorina este, de regula, mai volatilă decât benzina, deoarece are o cerere industrială și logistică mai ridicată, stocurile sunt mai reduse, iar marjele de rafinare fluctuează mai puternic, precizează sursa citată.

Pe baza probabilităților aproximative ale scenariilor analizate, estimarea pentru următoarele trei luni indică un nivel de aproximativ 1.500 de dolari pe tona pentru motorina tranzacționată în hub-ul ARA, o cotație a petrolului Brent de circa 130 de dolari pe baril și un preț al motorinei în România de aproximativ 11,5 lei pe litru.

Analiza mai arată că evoluția preturilor ar putea fi influențată de mai mulți factori de risc. Printre elementele care pot determina creșteri suplimentare se numără escaladarea conflictelor geopolitice, reducerea producției de către statele OPEC+, eventuale probleme tehnice în rafinăriile europene sau blocaje logistice pe rute maritime importante, precum Strâmtoarea Ormuz sau Canalul Suez.

Pe de altă parte, o recesiune globală, creșterea producției de petrol în Statele Unite, aprecierea dolarului sau scăderea cererii industriale ar putea tempera evoluția preturilor.

Totodată, analiza subliniază că, în ultimul deceniu, capacitatea de rafinare a Europei a scăzut, după ce mai multe rafinării au fost închise sau convertite pentru producția de biocombustibili, iar sancțiunile asupra produselor rafinate rusești au eliminat o sursă importantă de aprovizionare pentru piața europeană.

"Rezultatul este o piață caracterizată de deficit structural de distilate medii, categoria în care intra motorina. În acest context, orice creștere a pretului petrolului brut se transmite rapid în prețul motorinei. Relația dintre cele două piețe este amplificată de așa-numitul crack spread diesel, diferența dintre prețul petrolului brut și cel al produsului rafinat. Când cererea este ridicată și capacitatea de rafinare limitată, acest spread se lărgeste, iar motorina devine mai scumpă chiar și decât ar sugera evoluția petrolului", se mai precizează în document.

Piața petrolului rămâne extrem de volatilă, semnalele actuale indică o probabilitate ridicată de creștere a preturilor

combustibililor în următoarele luni, subliniaza autorii cercetarii.

"Pentru România, întrebarea nu este daca motorina se va scumpi. Întrebarea este cât de repede si cât de mult", a adaugat presedintele AEI.